

Verkiezingsprogramma CDA Goeree-Overflakkee
2022-2026

ONS PROGRAMMA

Inleiding	3
I Een aantrekkelijk eiland	4
II Een zorgzaam eiland	9
III Een toekomstbestendig eiland	16
IV Een warm, bruisend en levendig eiland	31

Voorwoord Daniël Huising

Voor u ligt het verkiezingsprogramma van het CDA Goeree-Overflakkee. In de totstandkoming hebben we niet alleen gebruik gemaakt van enquêtes, gesprekken met zowel leden als niet-leden, input van maatschappelijke organisaties en verschillende thema-avonden, maar we hebben ons ook laten leiden door de christelijke waarden van respect, liefde en omzien naar elkaar.

Als lijsttrekker ben ik trots dat het een echt lokaal verkiezingsprogramma is geworden. Het programma is opgesteld door mensen die verspreid over het eiland wonen, werken en maatschappelijk actief zijn. Met elkaar hebben we goed doorgesproken wat mensen bezighoudt in de verschillende kernen en hebben we in het programma proberen te verwoorden wat er ons inziens nodig is om het eiland op een verantwoorde manier te kunnen doorgeven aan toekomstige generaties.

Het programma is wat mij betreft ook een programma dat past bij de christelijke kernwaarden van het CDA: rentmeesterschap, gespreide verantwoordelijkheid, publieke gerechtigheid en solidariteit. Wat dat betekent? Verbondenheid tussen generaties, verbondenheid met maatschappelijke initiatieven, verbondenheid tussen overheid en samenleving, maar vooral de onderlinge verbondenheid tussen mensen.

Het verkiezingsprogramma zoals het nu voor u ligt is een volledig overzicht van de punten die we in de komende raadsperiode willen waarmaken. Richting de verkiezingen kunt u van ons ook nog een samenvatting verwachten met daarin de voor ons belangrijkste punten.

Voor nu wens ik u veel leesplezier en hoop ik dat u op 14, 15 of 16 maart uw vertrouwen uitspreekt in het lokale CDA.

Een aantrekkelijk eiland

Goeree-Overflakkee is een eiland waar mensen met plezier wonen, werken en recreëren. Het eiland heeft veel mooie plekken om te ontspannen, te bewegen, te genieten van natuur en cultuur en om elkaar te ontmoeten. Elke dorpskern heeft zijn eigen charme. Veel mensen voelen zich thuis op het eiland en in hun eigen buurt. Het CDA koestert ons mooie eiland van rust, ruimte en saamhorigheid. Waar mensen veilig, gezond en goed kunnen opgroeien, samenleven en ouder worden. Om dit zo te houden, zetten we in op de volgende speerpunten:

Speerpunt 1: Passend en betaalbaar wonen in alle kernen

We zien dat ook op Goeree-Overflakkee veel jongeren geen betaalbare woning kunnen kopen of huren. Er moeten dan ook meer geschikte woningen gebouwd worden en maatregelen genomen worden zodat jongeren en jonge gezinnen weer een eigen woning kunnen vinden in een kindvriendelijke wijk op het eiland.

Daarnaast is het aantal zelfstandig thuiswonende ouderen gegroeid. Dit aantal zal blijven groeien. Het moet voor senioren mogelijk zijn om daadwerkelijk langer thuis te kunnen wonen in het eigen dorp. Daar zijn voldoende betaalbare en passende woningen voor senioren voor nodig dicht bij de voorzieningen, nu en in de (nabije) toekomst. Deze woningen moeten levensloopbestendig zijn, of worden gemaakt.

Het CDA zet in op het bouwen van starterswoningen, sociale (huur)woningen en betaalbare en passende seniorenwoningen. Op dit moment zijn er veel inwoners op ons eiland die niet zo'n thuis kunnen vinden. Zij zouden wat het CDA betreft voorrang moeten krijgen bij de inschrijving op een nieuwbouwplan.

Huizen zijn de laatste tijd regelmatig opgekocht door beleggers. Niet om in te wonen, maar puur voor het rendement. Het CDA ziet dat dit ontwrichtend werkt op de huizenmarkt. Ook het recreatief of als tweede woning gebruiken van woningen in een woonwijk ziet het CDA als ongewenst.

Het CDA wil dat er in de komende periode meer focus komt te liggen op bouwen in kleinere kernen. Voor het voortbestaan van bijvoorbeeld basisscholen, verenigingen en basisvoorzieningen is het vooral voor de leefbaarheid in die kernen van groot belang dat er daar wordt bijgebouwd.

Inzet in de komende periode:

Het realiseren van minimaal 2000 woningen in de komende periode, met behoud van het dorpse karakter, zodat jongeren en jonge gezinnen betaalbaar op Goeree-Overflakkee kunnen (blijven) wonen en voorzieningen in stand worden gehouden.

Nieuwbouw in alle kernen en met name in de kleinere kernen en dichtbij de ontsluitingen aan de oost- en westkant van ons eiland.

Nieuwbouw die voor minimaal 30 procent uit sociale woningbouw bestaat, waarbij ook voldoende levensloopbestendige woningen gecreëerd worden.

Ruimte geven aan zelfbouwers en burgerinitiatieven voor alternatieve woonvormen, zoals collectief particulier ondernemerschap en woon- en zorgcoöperaties.

Het opstellen van een woon-zorgvisie met senioren en het creëren van een divers woningaanbod van tussenvormen voor senioren. Denk aan hofjes, aanleunwoningen, mantelzorgwoningen, meer-generatiewoningen en diverse woon-zorgcombinaties.

Het verkorten van de doorlooptijd van woningbouwprojecten.

Voorrang voor inwoners van onze gemeente. Kopers moeten een sociaal en/of economische binding hebben met de woonplek. Dit wordt onderdeel van de verkoopvoorwaarden van nieuwe woningen.

Bouwen voor bewoners en niet voor beleggers door invoering van een anti-speculatiebeding en zelfbewoningsplicht, ook voor bestaande woningen (met uitzondering van verhuur aan familieleden in de eerste lijn).

Aanpassing van bestemmingsplannen om ongewenst gebruik van woningen als recreatief of als tweede woning te voorkomen.

Speerpunt 2: aantrekkelijke buitenruimte

Het CDA staat voor een eiland waar je opgroeit, samenleeft en ouder wordt in een aantrekkelijke, groene, beweegvriendelijke en veilige leefomgeving. Waar jong en oud elkaar ontmoeten en genieten van al het moois dat ons eiland te bieden heeft. Het moet voor kinderen mogelijk zijn om veilig de buurt te verkennen en ze mogen rekenen op voldoende ruimte om buiten te spelen.

Inzet in de komende periode:

Vergroening van de dorpen, door het aanleggen van groen, bloembakken en bomen in alle wijken.

In nieuwbouwprojecten wordt er genoeg ruimte gereserveerd voor speel-, sport- en ontmoetingsmogelijkheden, groen en water.

Meer geld vrijmaken om in bestaande wijken speeltoestellen regelmatig te vernieuwen, zodat buitenspelen in elke woonwijk uitdagend en leuk blijft.

Een beweegvriendelijke omgeving die jong en oud stimuleert om te bewegen, te spelen en te sporten.

Het aantrekkelijk maken van de (binnen)stranden voor inwoners en bezoekers en behoud van de onbebouwde kust.

Strenge handhaving en actieve bestrijding van (drugs)criminaliteit en (drugs)overlast.

Speerpunt 3: verkeersveiligheid

Verkeersveiligheid blijft voor het CDA een belangrijk aandachtspunt. Voor jongeren is het van belang dat er veilige fietsroutes zijn naar de scholen. Het eiland leent zich daarnaast uitermate goed voor recreatief fietsen. Gelukkig zijn er in de afgelopen periode al stukken aangepakt en is bijvoorbeeld de fietsroute van Melissant naar Middelharnis sterk verbeterd. Verder heeft het CDA de afgelopen tijd meerdere malen bij de provincie aangedrongen op een veilige oversteekplaats voor fietsers bij Nieuwe-Tonge om te zorgen dat ook daar de werkzaamheden snel kunnen beginnen.

Het aantal veilige fietsroutes is toegenomen, maar er kan meer. In de kernen kan het bijvoorbeeld voor kinderen en kwetsbare ouderen nog gevaarlijk zijn om zich veilig te bewegen in het verkeer.

Inzet in de komende periode:

Toegankelijke en veilige wegen en voetpaden binnen de kernen.

Veilige fietsroutes naar scholen en een veilige oversteekplaats voor fietsers bij Nieuwe-Tonge.

Bij (her-)inrichting van buurten en kruispunten wordt gelet op langzame voetgangers (denk aan rollators en scootmobielen).

Uitbreiding van het aantal autoluwe straten om kindvriendelijke wijken te creëren.

Speerpunt 4: aandacht voor het hart van de kern

Als CDA vinden we het belangrijk dat op elk deel van het eiland mooie plaatsen worden gekoesterd en daar waar nodig worden verbeterd. Zo geeft het historisch hart van een plaats vaak charme en uitstraling. Toch heeft niet overal dit deel van een dorp of stad de uitstraling die het verdient. Panden raken in verval door bijvoorbeeld leegstand of onderverhuur, waarbij er regelmatig te veel mensen worden ondergebracht in één pand. Daarom wil het CDA dat er in de komende periode in samenspraak met bewoners verbeterlagen worden gemaakt, zodat juist die delen die eigenheid geven aan een dorp (of stad) een trotse aanblik geven.

Inzet voor de komende periode:

Verhoging van de kernbudgetten om te investeren in kwaliteitsverbetering van de (historische) dorpskernen.

Inwoners en bezoekers bewust maken van de historische waarde. Elke kern heeft een verhaal. Die verhalen moeten zichtbaar worden gemaakt en levend worden gehouden.

Daar waar mogelijk neemt het CDA maatregelen om de eigenheid van de vaak historische dorpskernen te beschermen.

Beeldbepalende gebouwen, voor zover nog niet onder monumentenzorg, krijgen een beschermde status.

Streng optreden tegen verhuurders die grote groepen arbeidsmigranten in één huis vestigen. Handhaven bij overlast.

De huisvesting van arbeidsmigranten moet menselijk en veilig zijn.

Een zorgzaam eiland

Als CDA geloven we in de kracht van de samenleving. De samenleving is wat ons betreft te vergelijken met een gemeenschappelijk huis, waarin allerlei verschillende mensen met elkaar samenleven.

Samen leven betekent niet alleen dat je rekening houdt met die ander, iedereen telt ook volwaardig mee. Iedereen kan op zijn of haar manier een bijdrage leveren aan de samenleving en meebouwen aan het gezamenlijk huis.

Die bijdragen worden in veel gevallen zonder bemoeienis van de overheid georganiseerd. Mensen zorgen voor een familielid of een buurvrouw, komen bij elkaar in verenigingsverband, pakken een taak op in de kerk of zijn op andere wijze maatschappelijk betrokken.

Wat het CDA betreft moet het maatschappelijk initiatief de ruimte krijgen. Als mensen ondanks alle inspanningen uit de maatschappij toch de aansluiting verliezen met de samenleving is de overheid aan zet.

Speerpunt 1: zorg voor elkaar

Op dit eiland heeft zorg een prominente plaats. Het ziekenhuis heeft een sterke regiofunctie. Er wordt zorg verleend aan inwoners van zowel de eilanden onder als boven ons. Daarnaast vinden veel mensen een baan in de ouderenzorg of in de zorg voor mensen met een verstandelijke beperking.

Als gemeente is het belangrijk dat we nauw samenwerken met de zorginstellingen en zorgen dat de randvoorwaarden voor goede zorg, zoals bijvoorbeeld bereikbaarheid en voldoende huisvesting voor werknemers, goed geregeld is. Daarnaast ondersteunen we als CDA initiatieven op het gebied van vrijwilligerswerving, zoals het platform GOvoorelkaar, waarbij vrijwilligers aan mensen worden gekoppeld die om hulp vragen. Hetzelfde geldt voor het initiatief van Paulina.nu waarbij verschillende partners in de zorgketen proberen het zorgaanbod goed te laten aansluiten op lokale zorgvragen en versnippering in de zorg proberen tegen te gaan.

Inzet in de komende periode:

Goede randvoorwaarden zoals:

- bereikbaarheid van zorginstellingen en huisvesting;
- behoud van het ziekenhuis en zorgvoorzieningen;
- bewaken van de maximale reistijd van ambulances;
- faciliteren dat zorgpersoneel in de werkregio kan wonen.

Speerpunt 2: mantelzorg

Er is op ons eiland een grote groep mensen die op vrijwillige basis zorgt voor iemand in de familie of in de kennissenkring. Die zorg kan emotioneel en fysiek intensief zijn, bijvoorbeeld omdat het eigen leven aangepast wordt aan de behoefte van een dierbare. We zien steeds vaker jongeren vanwege hun thuissituatie optreden als mantelzorger.

De keuzevrijheid van jongeren is hierin vaak beperkt, wat het extra belangrijk maakt om hen te ondersteunen bij de mantelzorg.

Als CDA zetten we ons daarom al lang in voor de realisatie van een respijthuis. De gemeente moet zorgen voor een plek waar goede zorg wordt geboden aan mensen die afhankelijk zijn van een mantelzorger. Door mensen respijtzorg te bieden krijgt de mantelzorger even een adempauze.

Inzet in de komende periode:

Goede respijtzorg moet snel gerealiseerd worden. Het is een belangrijke spil in het ontzorgen van de mantelzorgers op ons eiland.

Particulieren krijgen de ruimte bij het bouwen van mantelzorgwoningen.

Speerpunt 3: inclusiviteit

Eerder schreven we al dat we de samenleving zien als een gemeenschappelijk huis. In dit huis is ruimte voor een grote verscheidenheid aan mensen. Het mag daarom in je werk, op school, of in je vrije tijd niet uitmaken wat je geslacht is, welke huidskleur je hebt, wat je gelooft, of wie je liefhebt. Mensen die te maken krijgen met uitsluiting of bedreiging, ook op basis van fysieke en mentale beperkingen, mogen rekenen op een overheid die opkomt voor hun veiligheid.

Een inclusieve samenleving begint bij jezelf. En waar kun je beter werken aan een inclusieve samenleving dan in je eigen woonplaats? Daarom hebben gemeenten een belangrijke rol bij het waarmaken van het VN-verdrag.

Inzet voor de komende periode:

Opstellen van een beleidsstuk waarin wordt beschreven hoe discriminatie en uitsluiting worden tegengegaan en hoe we de tolerantie op ons eiland vergroten.

Het opstellen van een Lokale Inclusie Agenda. Hierin staat hoe we als gemeente werken aan het waarmaken van het VN-verdrag en dus aan een inclusieve samenleving.

Speerpunt 4: gezondheid en welzijn

Door de coronacrisis is de gezondheid van een grote groep mensen verslechterd. Het aantal mensen met overgewicht is toegenomen, er zijn meer mensen met depressieve klachten zo blijkt uit landelijk onderzoek. Jongeren en ouderen zijn daarbij hard geraakt. Daarnaast zijn er op ons eiland mensen die te maken hebben met uitgestelde zorg.

De zorg is vaak versnipperd door privacywetgeving. Overlegstructuren zijn daarnaast niet altijd interessant voor ketenpartners omdat ze niet betaald worden. Maar als mensen te lang door blijven lopen met een zorgvraag is er een grote kans dat de klachten toenemen of complexer worden.

Op Goeree-Overflakkee zijn de afgelopen tijd meer stappen gezet om het problematisch gebruik van drugs en alcohol in kaart te brengen. Er wordt hard gewerkt om aan te sluiten bij een preventiemodel wat zijn meerwaarde heeft bewezen in IJsland en inmiddels is gestart in een aantal gemeenten in Nederland. Het CDA vindt het belangrijk dat ook onze gemeente langdurig mee gaat doen aan het preventieprogramma.

Inzet voor de komende periode:

Ondersteunen van jongeren in het tegengaan van (corona-gerelateerde) klachten als depressiviteit en overgewicht.

Actief aan de slag als gemeente met het IJslandse preventiemodel.

Ontwikkelen van integraal beleid gericht op drugs-, rook- en alcoholvrije jeugd dit in samenspraak met lokale partners, zoals verenigingen, kerken en scholen.

Speerpunt 5: zorg voor onze jeugd

Kinderen en jongeren hebben recht op een ononderbroken ontwikkeling naar volwassenheid. De realiteit is echter dat niet alles vanzelf gaat. Opvoeden is maatwerk en opgroeien gaat heel vaak niet in een rechte lijn.

Kinderen en jongeren moeten (weer) leren dat tegenvallers en tegenslagen ook horen bij het leven van alledag.

Het CDA vindt dat jeugdzorg zich moet richten op het ondersteunen van ouder(s)/verzorger(s) in hun pedagogische taken zodat ze door lastige fasen heen kunnen worden geholpen.

Het CDA vindt dat kinderen en jongeren zich optimaal moeten kunnen ontwikkelen in een veilige en vertrouwde omgeving.

Het CDA wil denken in mogelijkheden en realiseert zich dat er geen standaard norm is waar iedereen langs gelegd kan worden. Geen 'one size fit all', maar ruimte voor maatwerk.

De sector jeugdzorg staat onder druk. Op dit moment wordt er steeds vaker een beroep gedaan op de jeugdhulp terwijl bekostiging niet toereikend is. Daarnaast kampt de sector (landelijk) met imago-problemen, veel wisseling van personeel en een hoog ziekteverzuim.

Inzet voor de komende periode:

Streven naar een meer inclusieve wijze van samenwerking en mede daarom meer beschikkingsvrij samenwerken.

Stimuleren van samenwerking tussen de ketenpartners zoals kinderopvang, onderwijs en jeugdhulp en problemen zoveel als mogelijk oplossen waar ze zichtbaar zijn.

Leren luisteren naar kinderen en jongeren en naar hun ouder(s)/verzorger(s). Luister daarbij ook naar wat er niet wordt gezegd.

Zoveel als kan betrekken van ouder(s)/verzorger(s) bij de jeugdhulptrajecten om op het juiste moment de regio weer terug te kunnen geven.

Er moet nog meer aandacht komen voor preventie en vroegsignalering op scholen, binnen verenigingen en in kerk- en buurtgenootschappen. Preventie en vroege educatie kan ergere schade voorkomen. Denk hier aan alcohol- en drugsbeleid, maar ook vandalisme.

Rekening houden als gemeente bij de inkoop van jeugdzorg met de godsdienstige gezindheid, de levensovertuiging en de culturele achtergrond van de jeugdige en de ouder(s)/verzorger(s).

De komende periode willen we het aantal kinderen dat in armoede leeft minimaal halveren. We willen de gezinnen waar deze kinderen opgroeien meer maatwerk bieden en betere schuldhulpregelingen. We willen de risicogroepen preventief bereiken om schulden in de toekomst te voorkomen.

Speerpunt 6: eenzaamheid

In een samenleving die steeds verder individualiseert en waar corona fysiek contact moeilijker heeft gemaakt, is eenzaamheid een groot probleem. Ook bij dit probleem kan de overheid niet zonder maatschappelijke organisaties. Kerken, verenigingen en dorpshuizen spelen een belangrijke rol als het gaat om de organisatie van koffieochtenden, activiteiten en het organiseren van bezoek voor mensen die moeilijk de deur uitkomen.

Om eenzaamheid tegen te gaan, moet er meer samen worden gewerkt met de woningbouwvereniging. Ouderen die hun woning dicht bij een school, de winkels of aan een dorpsplein hebben voelen zich vaak minder eenzaam dan ouderen die weinig bedrijvigheid hebben rond hun woning. Seniorenwoningen zouden dus met name gebouwd moeten worden in de buurt van scholen, parken of winkels.

Toch is eenzaamheid niet alleen een probleem dat speelt onder ouderen. Ook jongeren hebben in toenemende mate last van het gevoel dat ze sociaal geen aansluiting weten te vinden. Sportverenigingen, scouting, muziekscholen en (jeugd)orkesten zijn belangrijke partners als het gaat om eenzaamheidsbestrijding. Kinderen vinden bij dit soort organisaties niet alleen een zinvolle tijdsbesteding, maar maken ook structureel contact met leeftijdgenoten.

Inzet voor de komende periode:

Vestigen van nieuwe seniorenwoningen dicht bij voorzieningen.

Actief meewerken als gemeente aan de ontwikkeling van kleinschalige woonconcepten waar mensen naar elkaar omzien, zoals hofjes met een gemeenschappelijke binnenplaats of binnentuin voor senioren.

De toegang tot het verenigingsleven moet laagdrempelig zijn. Er mogen geen belemmeringen zijn voor deelname vanwege bijvoorbeeld hoge kosten.

Het CDA ondersteunt en faciliteert programma's en organisaties die eenzaamheid tegen gaan. Kerken, verenigingen en dorpshuizen zijn wat ons betreft onmisbaar in de aanpak van eenzaamheid.

Een toekomstbestendig eiland

Het eiland dat we door willen geven. Dit was het vertrekpunt voor ons vorige verkiezingsprogramma, maar het zou ook een permanente slogan kunnen zijn voor het CDA op Goeree-Overflakkee. Politiek gaat natuurlijk over de problemen van vandaag, maar elke beslissing vraagt ook om rekening houden met de langere termijn. Een nieuwe generatie moet erop kunnen vertrouwen dat ook zij wonen op een eiland met voldoende perspectief als het gaat om wonen, werken en leven. Inmiddels zijn we bijna vier jaar verder sinds de vorige verkiezingen en is er op dit eiland nog steeds veel om door te geven. Veel mensen wonen prettig op het eiland. Mensen voelen zich verbonden met hun dorp en vinden het fijn dat ze onderdeel uitmaken van een gemeenschap. Er zijn veel mensen die op het eiland werken. Ze vinden werk in de zorg, in het mkb en in de traditionele sectoren van visserij en landbouw.

Mensen waarderen het eilandelijke karakter van rust en ruimte en in de afgelopen periode is er regelmatig een beroep op de politiek gedaan om hier zuinig op te zijn. Dat staat soms op gespannen voet met het feit dat er ook behoefte is aan nieuwe ontwikkelingen. Jonge mensen en senioren vinden moeilijk geschikte woonruimte, bedrijven vragen om mogelijkheden voor uitbreiding en klimaatverandering en problemen op het gebied van biodiversiteit vragen om een visie op het landschap.

We willen daarnaast dat voorzieningen op peil zijn. Mensen vragen ten minste om een plek waar basisvoorzieningen als een supermarkt, de basisschool en de vereniging dicht bij de deur zijn.

Daarnaast wil het CDA ook dat het ziekenhuis behouden blijft voor het eiland, dat er een redelijk winkelaanbod is en dat jongeren op ons eiland goed worden voorzien in basis- en voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs.

Voorzieningen kunnen in stand blijven als er voldoende mensen zijn die gebruik maken van die voorzieningen. Daarom is het van belang dat jonge mensen zich kunnen vestigen op het eiland.

Speerpunt 1: detailhandel

Het eiland Goeree-Overflakkee heeft belang bij een sterke detailhandelssector. Economische kerncijfers laten zien dat zowel inwoners als recreanten nog steeds behoefte hebben aan winkelgebieden. Alhoewel mensen ook voor de dagelijkse boodschappen al op internet terecht kunnen vinden veel mensen het nog steeds belangrijk dat ze een supermarkt dicht bij huis kunnen vinden met een breed aanbod.

Winkelgebieden krijgen het door de opkomst van online winkelen wel steeds lastiger. Daar waar winkelcentra een aantrekkelijke uitstraling hebben en een dagje winkelen meer een beleving wordt, is er wel voldoende potentie voor een ruim winkelaanbod.

Winkelgebieden op Goeree-Overflakkee hebben een belangrijke functie. Goeree-Overflakkee leunt veel minder dan aangrenzende regio's op het winkelgebied van een buurgemeente.

Het centrum van Oude-Tonge voorziet daarom in een behoefte aan de oostelijke kant van het eiland. Ouddorp heeft deze functie aan de westkant. Middelharnis vervult een centrumfunctie voor het hele eiland.

Inzet voor de komende periode:

Winkelgebieden moeten aantrekkelijk worden ingericht. Horeca en winkels moeten elkaar afwisselen en de buitenruimte moet als belevingsgebied worden ingericht.

Eilandmarketing moet een belangrijke rol spelen om de toeloop naar de winkelgebieden te stimuleren.

De gemeente moet een belangrijke aanjager zijn van 'Koop Lokaal'. Het CDA vindt dat de gemeente hierin ook het goede voorbeeld moet geven door als organisatie zelf minimaal 25% van de inkoop lokaal te doen.

Speerpunt 2: economie van het eiland

Geografisch is er op Goeree-Overflakkee behoefte aan een sterke lokale economie. Andere economische hotspots liggen relatief ver weg, waardoor er op ons eiland nog relatief veel mensen werken in de eigen gemeente en leunen op de voorzieningen die hier worden aangeboden.

De economie van het eiland leunt niet op één bepaalde sector. Zowel de visserij en landbouw, de zorg en de dienstensector en de vrijetijdsector zijn belangrijke werkgevers.

Als we dit in stand willen houden is er dus groei nodig op het eiland. Er moet een goed vestigingsklimaat zijn voor mkb-bedrijven, maar er moeten ook voldoende huizen beschikbaar zijn omdat de verschillende sectoren grotendeels leunen op personeel dat woonachtig is op ons eiland.

Het CDA maakt zich zorgen over de komst van zware industrie op het eiland en de verdozing van het landschap. Aantasting van de leefbaarheid en verdringing van lokale mkb-bedrijven is ongewenst. Draagvlak bij de inwoners en duidelijke richtlijnen voor landschappelijke inpassing, meervoudig ruimtegebruik, sanering en verkeersstromen zijn essentieel. Bedrijventerreinen moeten geen grote industrieterreinen worden.

Inzet voor de komende periode:

Vergroten van de aandacht op lokale producten. Zo weten bijvoorbeeld veel mensen niet dat je met een rondje langs lokale ondernemers in Zuidzijde een groot deel van je boodschappen in huis kunt halen.

Een goed vestigingsklimaat op ons eiland voor het mkb, door het optimaliseren en het verbeteren van de bereikbaarheid van het eiland.

Het CDA wil dat de gemeente zich inzet om netwerken te versterken waarin bedrijven, scholen en maatschappelijke instellingen samenwerken rond een lokale economische strategie.

Het CDA wil de komst van zware industrie op het eiland en ongewenste verdozing van het landschap voorkomen.

Speerpunt 3: biodiversiteit

De biodiversiteit in de wereld en ook op Goeree-Overflakkee staat onder druk. Daarmee raken ecosystemen verstoord, wordt het landschap eenzijdiger en sterven diersoorten uit. Een hoge mate van biodiversiteit is niet alleen belangrijk voor schoon drinkwater en het voorkomen van plagen. Het is ook een essentieel onderdeel van de landbouw en het zorgt voor een stabiel evenwicht in de natuur.

Het CDA gelooft dat elk mens ook een taak heeft gekregen als rentmeester van deze aarde. De aarde hebben we in bruikleen en in de toenemende vraag naar grondstoffen, het proces van industrialisatie, urbanisatie en klimaatverandering is het een grote uitdaging om de aarde niet uit te putten.

Het behoud van biodiversiteit vraagt om inzet van iedereen. Het vraagt om een andere kijk op inrichting van de tuin, de openbare ruimte, de berm, het dak en zelfs de parkeerplaats.

Alhoewel er op Goeree-Overflakkee al wat initiatieven lopen om de biodiversiteit te vergroten is het van belang dat de komende raadsperiode stappen worden gezet om met zowel de landbouwsector als met natuurorganisaties te werken aan een programma waarmee de biodiversiteit wordt bevorderd.

Inzet voor de komende periode:

De gemeente, in overleg met provincie en waterschap, zorgt dat ze op een ecologische manier maait en de bermen beheert, waarbij de verkeersveiligheid altijd voorop staat.

Bij nieuwbouwplannen of herstructurering moet er een biodiversiteitsparagraaf worden toegevoegd aan de plannen.

Zorgen voor voldoende aanwezigheid van specialistische kennis en ondersteuning binnen de gemeente om de biodiversiteit te vergroten.

Speerpunt 4: duurzaamheid

Als we het over duurzaamheid hebben, dan gaat het over het gebruik van grondstoffen en de manier waarop het gebruik van die grondstoffen invloed heeft op het leven op aarde.

Internationaal en nationaal zijn afspraken gemaakt om de uitstoot van stikstof en CO2 te reduceren. Daarom is de gemeente Goeree-Overflakkee in de afgelopen raadsperiode gestart met het opstellen van een regionale energietransitie, waarbij de raad heeft vastgesteld dat we de komende jaren gaan inzetten op het terugdringen van het energiegebruik door energiebesparende maatregelen en de inzet van alternatieve energiebronnen.

Het CDA ondersteunt deze energietransitie van harte. Het CDA vindt dat innovatieve ideeën ruimte moeten krijgen, mits ze in samenspraak gaan met de inwoners van dit eiland en direct belanghebbenden en inwoners kunnen meeprofiteren van deze transitie.

Rentmeesterschap is investeren in een energietransitie met behoud van ruimtelijke kwaliteit op de lange termijn. Verrommeling van het landschap moet voorkomen worden door geen extra windturbines en zonneparken toe te staan.

Er is veel discussie over de wenselijkheid van het gebruik van biomassa voor het opwekken van elektriciteit en warmte. Het CDA vindt de bouw van een biomassacentrale op ons eiland niet wenselijk.

De gemeente heeft wat het CDA betreft ook een belangrijke voorbeeldfunctie. Als we van inwoners vragen om bewuster om te gaan met warmte en energie, dan kan de gemeente zelf niet achterblijven.

Inzet voor de komende periode:

Investeren in de energietransitie met behoud van de ruimtelijke kwaliteit. Landbouwgrond en natuur worden niet opgegeven voor zonneparken en er komen geen extra windturbines op het eiland.

Het CDA is geen voorstander van de bouw van een biomassacentrale in onze gemeente.

In de komende periode moet de gemeente gaan inzetten op energiebesparende maatregelen bij huishoudens en bedrijven. Indien nodig moeten hier financiële en/of materiële ondersteuning voor georganiseerd worden.

Bewustwording creëren onder inwoners, kennis delen over maatregelen die een effectieve bijdrage leveren aan verduurzaming en participatie organiseren voordat besluiten over verduurzaming worden genomen.

De gemeente verduurzaamt ook haar eigen vastgoed.

Bij de gunning van projecten moet duurzaamheid (zoals energiezuinig bouwen, klimaatadaptief, natuurinclusief en circulair bouwen) zwaar meewegen.

Als eiland moeten we de energie-infrastructuur klaarmaken voor de toekomst.

Speerpunt 5: onderwijs en arbeidsmarkt

Als het aan het CDA ligt geeft de gemeente in de komende periode een goed vervolg aan de samenwerking met onderwijs, ondernemers en maatschappelijke instellingen. Het is niet moeilijk om het gezamenlijk belang in de samenwerking te vinden. Bedrijven en instellingen hebben veel moeite om goede arbeidskrachten te vinden. Door stagemogelijkheden te bieden en mee te werken aan beroepenmarkten is het mogelijk om jongeren te interesseren voor een sector en ze vroegtijdig te binden aan een bedrijf.

Voor onderwijsinstellingen en gemeente is het ook van belang dat jongeren zich goed oriënteren op de arbeidsmarkt om een goed vervolg te geven aan de studieloopbaan. Goede stagemogelijkheden zijn nodig voor een beter potentieel op de arbeidsmarkt.

Het CDA heeft zich de afgelopen periode ingespannen om de visserijschool op het eiland te behouden. Door ook het beroepsonderwijs te verstevigen en goed onderwijs in samenwerking met de sector aan te bieden, bied je perspectief voor student, school en werkgever. De gemeente heeft wat het CDA betreft ook in de komende periode een aanjagende rol om de samenwerking tussen onderwijs en arbeidsmarkt te verbeteren. Dit begint al in het basisonderwijs met de aandacht voor Sterk Techniekonderwijs.

Inzet voor de komende periode:

Uitbouwen van de goede samenwerking tussen ondernemers, onderwijs en overheid

Doorontwikkeling van de Beroepscampus-Noord waar onderwijs en ondernemers samenkomen.

Onderzoeken van mogelijkheden om hbo-opleidingen, die passen bij de arbeidsvraag, naar het eiland te halen, bijvoorbeeld op het gebied van zorg en ICT.

Jongeren hebben perspectief op het eiland als het gaat om scholing, stages en arbeid.

Speerpunt 6: bereikbaarheid en innovatie

Het eiland Goeree-Overflakkee kan niet zonder een goede ontsluiting. Het is ook één van de punten waar voortdurend inzet op nodig is. Nu snelheidbeperkende maatregelen worden ingevoerd op de Haringvlietbrug tot 2023 zien we hoe kwetsbaar een ontsluitingsroute is voor ons eiland.

Op de N215 zijn de plannen voor een goede en veilige verkeersafwikkeling al jaren klaar, maar ook hier is het van belang dat de gemeente steeds in gesprek blijft over de planning, want als de aandacht verslapt, wordt de planning makkelijk opgerekt en worden inwoners geconfronteerd met vertragingen.

Op de N59 wordt al jaren gesproken over het verbeteren van de doorstroming en de veiligheid. Niet alleen inwoners, maar ook hulpdiensten worden nog steeds geconfronteerd met nare ongelukken.

Inzet voor de komende periode:

Het splitsen van rijbanen op de N59 en het verbeteren van de doorstroming.

Een onderzoek uitvoeren naar een betere ontsluiting via de A29, waarbij de mogelijkheid van een tunnelverbinding moet worden meegenomen.

Nieuwe ontwikkelingen rond bedrijventerreinen (zoals in Oude-Tonge) moeten in samenspraak met inwoners en direct belangbehebbers worden geregeld voor er toestemming komt voor realisatie.

Regionale samenwerking zoeken op het gebied van mobiliteit.

De gemeente zoekt in de komende periode meer de regionale samenwerking op het gebied van mobiliteit.

Zwaar verkeer zoveel mogelijk buiten de kernen om geleiden.

Speerpunt 7: landbouw en visserij

Landbouw en visserij, twee economische sectoren die historisch gezien van groot belang zijn voor ons eiland, hebben het op dit moment moeilijk. Beide sectoren behoren in de wereld tot de meest innovatieve sectoren. Nederlandse landbouw- en visserijproducten staan hoog aangeschreven en leveren een belangrijke bijdrage aan de voedselvoorziening in de wereld.

Toch wordt onder invloed van nieuwe regels, of steeds veranderende regels, investeren in de toekomst steeds moeilijker voor deze sectoren.

In de afgelopen raadsperiode hebben we te maken gehad met periodes van lange droogte. De goede zoetwatervoorziening heeft toen zijn nut bewezen voor de landbouw.

Inzet voor de komende periode:

Het CDA vindt dat de gemeente moet opkomen voor de landbouw en visserij op ons eiland. Niet alleen moet hun zaak steeds worden bepleit bij hogere overheden, het is ook belangrijk dat de gemeente het verhaal van deze sectoren op een positieve manier onder de aandacht brengt onder inwoners en toeristen.

Eilandmarketing moet de komende periode nadrukkelijk meedenken hoe we de landbouw- en visserijbedrijven en de producten die ze leveren op een positieve manier onder de aandacht brengen. 'Kijk bij de boer' en de 'Goereese Visweken' zijn mooie voorbeelden om deze sectoren positief onder de aandacht te brengen.

Het CDA is niet positief over de ontwikkelingen rond NLDelta. Het programma is in beginsel niet afgestemd met belanghebbenden en we zien onvoldoende toegevoegde waarde voor Goeree-Overflakkee.

Het CDA wil meewerken aan pilots en andere innovatie plannen in de landbouw. We denken daarbij aan projecten rond de koolstofboeren, Het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer en de waterstofboerderij, gericht op (economische) duurzaamheid en circulariteit.

Agrarische ondernemers moeten hun activiteiten kunnen combineren met nevenactiviteiten op het gebied van recreatie/toerisme, natuurbeheer of andere bedrijvigheid.

Voor het CDA is het Aldersakkoord leidend bij het op diepte houden van het Slijkgat. Dit dragen we uit richting Havenbedrijf Rotterdam. De afspraak is dat het Havenbedrijf verantwoordelijk is voor het bevaarbaar houden van het Slijkgat.

Het CDA vindt dat de gemeente grootaandeelhouder van het bedrijf UFA moet blijven en daarbij de innovatie in de visserijsector moet stimuleren om het visserijcluster te versterken.

Speerpunt 8: toerisme

Goeree-Overflakkee is in trek bij toeristen. De kop van het eiland is van oudsher de belangrijkste trekpleister, maar ook op andere delen van het eiland vinden toeristen steeds beter hun weg.

Zo trekken er jaarlijks veel sportvissers naar de oostkant van het eiland, omdat het Haringvliet en het Volkerak/Zoommeer zelfs internationaal worden gezien als hotspots.

Mensen die op zoek zijn naar rust en natuur hebben keuze uit mooie parken en campings buiten de kop en de pleziervaart zorgt voor bedrijvigheid rond de vele jachthavens die ons eiland rijk is.

Er wordt een goede boterham verdiend aan alle recreanten, maar het trekt ook een wissel op de leefbaarheid in Ouddorp. Het is niet gemakkelijk om een rustig moment te vinden om boodschappen te doen en het aantal verkeersbewegingen neemt de afgelopen jaren steeds verder toe.

Het CDA is blij met het ontwikkelkader waarin is vastgelegd dat er in Ouddorp een duidelijke grens is bereikt in recreatieve uitbreidingen, terwijl er op andere plaatsen op Goeree-Overflakkee nog van alles mogelijk is.

De recreatiesector zorgt voor een groot aantal arbeidsplaatsen. Niet alleen voor direct gerelateerde bedrijven, zoals campings en strandtenten, maar ook voor de detailhandel, de supermarkt en het tankstation. Het zou wat het CDA betreft ook goed zijn om te kijken of de mbo-instellingen op ons eiland zich meer kunnen gaan richten op het opleiden van mensen in deze sector.

Inzet voor de komende periode:

Het CDA wil dat we als gemeente met bedrijven en mbo-instellingen gaan kijken naar nieuw scholingsaanbod in de recreatieve sector.

Meer recreatieve fiets-, wandel- en ruitersporen en het beleefbaar maken van de natuur.

Investeren in de (binnen)stranden en een extra recreatief strand aan het Grevelingenmeer.

Behoud van het zwembad in Stellendam is gewenst voor zowel inwoners, toeristen als bezoekers.

Vasthouden aan het ontwikkelkader als richtlijn voor nieuwe recreatieve ontwikkelingen, geen nieuwe recreatieparken op de kop van het eiland en geen landbouwgrond onttrekken voor recreatiewoningen.

Recreatiebebouwing wordt niet gerealiseerd als dit ten koste gaat van nieuwbouwprojecten voor permanente bewoning.

Het CDA is tegen de bouw van een luxe villawijk aan de duinrand in Ouddorp (plan Ouddorp Bad, deelgebied Oost).

Het CDA wil meedenken in kwaliteitsverbeteringen rond bestaande verouderde parken.

Stimuleer recreatieve ontwikkelingen buiten de kop van het eiland. Zorg voor samenhang in het aanbod en zoek in nieuwe ontwikkelingen naar meerwaarde voor inwoners van de desbetreffende kern.

Speerpunt 9: financiën

Het CDA staat voor een financieel gezond huishoudboekje. Dat betekent dat we een balans moeten blijven vinden tussen onze inkomsten en uitgaven. We willen namelijk enerzijds goed zijn voor onze inwoners, iedereen laten genieten van wat Goeree-Overflakkee ons te bieden heeft en investeren om dit alles ook voor de toekomstige generaties mogelijk te maken. Maar dit mag niet leiden tot steeds hogere gemeentelijke lasten voor onze inwoners.

Het CDA is ook geen partij van 'op de pof leven'. Uiteindelijk schuif je de financiële problemen daarmee voor je uit en dan komen die bij onze kinderen en kleinkinderen terecht. Binnen onze partij heet dat rentmeesterschap, maar feitelijk is dat net als thuis. Als het even kan, dan wil je anderen niet opzadelen met je eigen problemen. We moeten daarom duurzaam omgaan met onze middelen.

Centraal in het financiële beleid van het CDA Goeree-Overflakkee staat: duurzaam, verantwoordelijk en transparant.

Inzet voor de komende periode:

Het CDA wil dat de gemeente financieel gezond en stabiel blijft. Om dit te bereiken stuurt het CDA op de volgende punten:

- De meerjarenbegroting sluit elk jaar. De netto schuldquote komt uit tussen de 0% en 90%. De solvabiliteit komt uit tussen de 25% en 40% vreemd vermogen ten opzichte van het totaal vermogen. Het kengetal van de grondexploitatie bedraagt maximaal 10%. De structurele exploitatieruimte is hoger dan 0%.
- Jaarlijks verstrekt de accountant een goedkeurende controleverklaring bij zowel de jaarrekening als de rechtmatigheid.

Het CDA wil de gelden van de verkoop van de Eneco-aandelen de aankomende jaren verantwoord inzetten. We bereiken het verantwoord inzetten van de Enecogelden door:

- Dat we deze gelden enkel inzetten als sprake is van een investering met een langjarig rendement voor de meerjarenbegroting, zoals bijvoorbeeld een langjarige bate in de vorm van dividend uit aandelen of door het voorkomen van een langjarige last door het niet hoeven aangaan van een lening,
- Investeringen in duurzaamheid te stimuleren mits ook hier sprake is van een rendement voor de meerjarenbegroting,
- De gelden niet te gebruiken voor het structureel sluitend krijgen van de meerjarenbegroting.

Het CDA wil rechtvaardige lasten voor onze inwoners. Dit betekent concreet:

- Een gemiddelde belastingcapaciteit van rond of onder het landelijke gemiddelde.
- De OZB-belasting voor woningen wordt enkel gecorrigeerd voor de inflatie.
- Verenigingsgebouwen worden vrijgesteld van de OZB.
- De vervuiler betaalt.
- De toeristenbelasting wordt verhoogd door aan te sluiten bij het tarief van omliggende kustgemeenten en referentiegemeenten.
- Het behoud van het huidige gratis parkeren op het hele eiland.

Een warm, bruisend en levendig eiland

Goeree-Overflakkee, een eiland van rust en ruimte. Het is een mooie manier om het eiland te karakteriseren naar de buitenwereld. Maar als je op het eiland woont is het ook een eiland dat bruist. Daar waar mensen de handen inéén slaan gebeuren de mooiste dingen. Mensen komen samen om het eiland schoon te houden, om een concert te organiseren, of de veiligheid te garanderen rond de kust.

Het eiland kent nog steeds veel verenigingen die een verbindende rol spelen in de kernen. Dorpsraden helpen inwoners om ideeën rond de leefbaarheid kenbaar te maken bij de gemeente.

Speerpunt 1: sociale cohesie

Om het eiland warm, bruisend en levendig te houden is er blijvende inzet nodig. In de huidige tijd is het een uitdaging om niet naast elkaar te leven, maar met elkaar. In een samenleving waar veel mensen moeite hebben om de agenda van alle dag rond te krijgen is er steeds minder ruimte om maatschappelijk actief te blijven. Het is voor maatschappelijke organisaties steeds lastiger om vrijwilligers te vinden. Tegelijkertijd is er een grote groep, waaronder veel jongeren die moeite hebben om mee te gaan in het tempo van deze tijd. Depressies en gevoelens van eenzaamheid komen zowel bij jong als bij oud steeds vaker voor.

Gelukkig zijn er nog steeds veel maatschappelijke initiatieven om mensen die buiten de boot dreigen te vallen te ondersteunen. Een mooi voorbeeld is GOvoorelkaar, een digitaal platform waar mensen die een helpende hand nodig hebben in contact worden gebracht met vrijwilligers. Een ander voorbeeld vinden we in Dirksland waar door particulier initiatief verslaafde dakloze jongeren kunnen worden opgevangen.

Zo zouden we nog meer voorbeelden kunnen noemen, van een mobiele jongerenontmoetingsplaats tot de voedselbank. Het zijn kenmerkende voorbeelden van initiatieven met een verbindende werking in de samenleving.

Dit maatschappelijk initiatief moeten we omarmen. Het CDA vraagt van de gemeente om terughoudend te zijn met het overnemen van maatschappelijk initiatief, zoals is gebeurd bij de inzameling van oud papier. We moeten als overheid naast organisaties gaan staan in zowel goede als in slechte tijden. We kunnen meedenken en ambtelijke ondersteuning bieden. Soms is het ook nodig dat we een financiële impuls geven om een goed idee dat dreigt te sneuvelen toch van de grond te krijgen.

Een goede buurt is ook een gezellige buurt. Buurtfeesten en evenementen in het dorp brengen mensen samen en zorgen ervoor dat inwoners elkaar leren kennen. Ook schuurfeesten dragen bij aan de binding van (plattelands)jongeren op het eiland.

Inzet voor de komende periode:

Aanmoedigen en ondersteunen van vrijwilligerswerk en maatschappelijk initiatief. Zorgen dat de gemeente geen taken overneemt die in de samenleving heel goed zelf geregeld zijn.

De maatschappelijke diensttijd gebruiken om jong en oud bij elkaar te brengen.

Organiseren of ondersteunen van allerlei evenementen die mensen samenbrengen en laten genieten van sport, cultuur, animatie of gewoon gezelligheid.

Speerpunt 2: activiteiten voor jeugd

De jeugd heeft de toekomst. Toch is in de huidige tijd opgroeien niet altijd makkelijk. De weg naar zelfstandigheid gaat voor een grote groep jongeren gepaard met hobbels. Er kunnen zorgen zijn in het gezin, vanwege ziekte of een scheiding, er zijn jongeren die zich verliezen in drank of drugs en er zijn jongeren die het pad naar volwassenheid in eenzaamheid doorlopen.

Het kan jongeren enorm helpen als ze binnen een vereniging of kerk zich toch verbonden weten. Daarbij geeft een hobby ritme en structuur aan een leven. Jongeren die zich kunnen ontspannen slapen beter en doen het vervolgens beter op school. Daarnaast hebben die verenigingen een belangrijke signalerende functie en zijn ze voor sommige jongeren het laatste vangnet, omdat jongeren zich op school of thuis niet meer gezien voelen.

Echter niet alle jongeren vinden hun weg naar de vereniging. Het is daarom goed dat er jongerenwerk is en dat er vanuit de gemeente ook laagdrempelig sportaanbod wordt verzorgd door de combinatiefunctionarissen. We zien als CDA dat er gelukkig steeds meer samenwerking is tussen verenigingen en gemeentelijk aanbod. Een mooi voorbeeld is het initiatief van een Nacht Zonder Dak, waarin kerken, gemeente en jongerenwerk elkaar hebben gevonden. Meerwaarde daarbij is dat een actie rond een goed doel jongeren vanuit allerlei achtergronden bij elkaar brengt.

Inzet voor de komende periode:

Uitbouwen van de samenwerking rond jongerenwerk, combinatiefunctionarissen en verenigingen

Vooraf in kleine kernen in samenspraak met jongeren en de dorpsraad kijken naar welke activiteiten en faciliteiten er nodig zijn om het leefklimaat voor jongeren te verbeteren.

Speerpunt 3: sport en bewegen

Fit zijn is een cadeautje. Mensen die bewegen hebben meer energie en minder kans op chronische aandoeningen. Als jongeren meer gaan bewegen presteren ze beter op school en ontstaat er meer ritme in de dag. Overdag actief en 's avonds lekker slapen.

Goeree-Overflakkee leent zich perfect voor een actieve leefstijl, maar toch scoort onze gemeente ruim onder het gemiddelde als het over gezondheid gaat.

De coronacrisis heeft een groep mensen juist in beweging gekregen. Toch is er ook een grote groep die juist een aantal coronakilo's heeft opgedaan.

Voor ouderen is bewegen letterlijk van levensbelang. Elke dag even bewegen zorgt dat je langer zelfstandig kunt blijven wonen en bij medische ingrepen is over het algemeen de slagingskans groter en de hersteltijd korter als je fit bent.

Het is daarom van belang dat we in de komende raadsperiode veel meer aandacht geven aan een gezonde en actieve leefstijl. In de afgelopen raadsperiode heeft het CDA de inrichting van de buitenruimte en het ruim faciliteren van sportverenigingen op de agenda gezet.

Inzet voor de komende periode:

Mogelijkheden creëren om van jong tot oud te bewegen in de buitenruimte.

Initiëren van een lokaal sportakkoord. Niet alleen met verenigingen, maar ook met bedrijven, zorginstellingen en scholen.

Ieder kind moet zonder moeite lid kunnen worden van één of meerdere sportverenigingen.

Ieder schoolplein is beweegvriendelijk.

Accommodaties van de buitensporten worden op peil gebracht en voor de binnensport komt er een passend maatschappelijk tarief voor de huur van een zaal.

Sportverenigingen mogen rekenen op een stabiele huurprijs.

Speerpunt 4: cultuur

Cultuur is overal om ons heen. Het zit in taal, kunst en muziek, in gebouwen en in de omgang met elkaar. Generaties voor ons hebben het eiland letterlijk en figuurlijk getekend en karakter gegeven. Soms duidelijk zichtbaar in kerken of gebouwen, soms moeilijk te doorgronden als het gaat om de volksaard of de manier waarop we met elkaar communiceren.

We moeten zuinig zijn op het cultuurhistorisch erfgoed dat aan ons is overgedragen. Tegelijkertijd is het ook aan ons dat we aan volgende generaties uitleggen waarom het van waarde is.

Culturele activiteiten kunnen zorgen voor inspiratie en ontspanning. Veel mensen beleven plezier aan de kunstroutes die worden uitgezet, aan evenementen rond muziek en toneel en aan het bezoeken van cultuurhistorisch erfgoed.

Daarnaast zien we in de samenleving ook veel mensen zich verenigen rond cultuur, waarmee het ook maatschappelijke binding geeft.

Soms is het lastig om te duiden wat cultureel van waarde is. Maar ook dat is waardevol, omdat het gesprek over wat mooi, lelijk, betekenisvol of nietszeggend is, betekenis geeft aan onze cultuur.

Boeren en vissers zijn onlosmakelijk verbonden met ons eiland, maar door de jaren heen verdwijnt er onder inwoners veel kennis over hoe deze sectoren een bijdrage leveren aan onze cultuur. Niet iedereen is zich meer bewust van de bijdrage die ze leveren aan onze voedselvoorziening. Daarnaast wordt nog een groot deel van ons landschap bepaald door deze sectoren.

Het CDA is blij dat de gemeente niet alleen actief bezig is met het behoud van allerlei culturele uitingen, maar zich daarbij ook via de culturele adviesraad laat adviseren.

Inzet voor de komende periode:

Culturele activiteiten moeten laagdrempelig en toegankelijk voor alle mensen uit de samenleving.

Verenigingen rond culturele activiteiten moeten kunnen rekenen op steun van de gemeente. Zowel op het gebied van expertise en op het gebied van accommodaties die tegen maatschappelijk tarief worden verhuurd.

In samenspraak met de culturele raad zorgen dat er evenementen en activiteiten voor jongeren zijn om hen in (opnieuw) aanraking te brengen met kunst en cultuur.

In samenspraak met boeren en andere belanghebbenden zorgen dat er meer aandacht komt voor de beleving van het landschap.

Streekproducten meer onder de aandacht brengen zodat ook toeristen zien hoe deze tot stand komen.

De nota zondagsrust is een evenwichtige leidraad die past bij het karakter van het eiland.

Speerpunt 5: betrokken inwoners en betrokken overheid

Iedere gemeente probeert beleid tot stand te laten komen in samenspraak met de inwoners. Het is echter niet altijd makkelijk om inwoners goed duidelijk te maken waarover ze meepraten en wat de mogelijkheden en onmogelijkheden zijn in een beleidstraject.

In de afgelopen raadsperiode hebben er verschillende participatietrajecten gelopen. Daarbij kwam het ene traject beter uit de verf dan het andere. Uit al die trajecten heeft de gemeente geprobeerd lering te trekken. Dit alles heeft geleid tot de totstandkoming van een participatienota die in 2021 door de gemeenteraad is vastgesteld.

Inzet voor de komende periode:

Inwoners moeten meer zeggenschap hebben over hun eigen buurt of dorp.

Initiatief uit de samenleving voorrang geven moet normaal worden. De gemeente hoeft niet alles zelf te doen. Bij zoveel mogelijk projecten moet de gemeentelijke organisatie zich afvragen of zij zelf aan de slag gaan of dat ideeën van de inwoners uitgevoerd kunnen worden.

De gemeente moet in elke raadsperiode minimaal twee inwonersavonden per kern organiseren om informatie te geven over toekomstige ontwikkelingen en inwoners de kans te geven om mee te denken en beslissen over allerlei zaken die spelen in hun woonplaats.

Het CDA vindt dat er in de komende raadsperiode actief aan de slag moet worden gegaan met het uitdaagrecht. Inwoners en organisaties mogen een taak van de overheid overnemen als ze denken het slimmer, beter of goedkoper te kunnen doen.

Verbetering van de betrokkenheid van de gemeente bij verenigingen, maatschappelijke organisaties en dorpsraden door het verhogen van het aantal contactmomenten.

In het kader van de omgevingswet moet er met initiatiefnemers vroegtijdig worden afgestemd hoe een participatietraject rond een ruimtelijke ontwikkeling wordt vormgegeven.